

Izhajajoč iz ustavno zagotovljene svobode znanstvenega in umetniškega ustvarjanja, iz avtonomije univerze, njenega poslanstva in vrednot Senat Univerze v Mariboru sprejema

KODEKS PROFESIONALNE ETIKE UNIVERZE V MARIBORU

Kodeks profesionalne etike Univerze v Mariboru opredeljuje minimalne etične standarde vedenj, ki so nujna za slehernega izvoljenega in imenovanega vodjo na Univerzi ter značilna za vse visokošolske učitelje, znanstvene delavce in visokošolske ter strokovne sodelavce.

Namen tega kodeksa je vzpostaviti in krepiti visoke vedenjske standarde članov univerzitetne skupnosti ter s tem krepiti pripadnost Univerzi v Mariboru, udejanjati družbeno odgovornost njenega delovanja, krepiti etiko raziskovanja, ter zagotavljati prenos znanja in družbeni ugled Univerze.

I. **IMPERATIVI PROFESIONALNE ETIKE**

Zaposleni se zavedamo, da Univerzo v Mariboru sestavljamo ljudje različnih osebnostnih lastnosti, sposobnosti in znanj. Zavedamo se in sprejemamo kot dejstvo, da so za nas značilna različna stališča in nazori. Kljub tej različnosti pa nas združuje skupno poslanstvo, to je skrb za človeka in trajnostni razvoj okolja, kjer delujemo. Naš cilj je bogatiti zakladnico znanja, dvigovati raven posameznikovega in skupnostnega zavedanja, krepiti humanistične vrednote, kulturo dialoga, kakovost bivanja in globalno pravičnost.

Da bi lahko dosegli ta cilj, sledimo trem imperativom profesionalne etike – dobroti, spoštovanju posameznika in pravičnosti.

Imperativ dobroti. Tako kot za vse profesije velja tudi za visokošolske učitelje, znanstvene delavce in visokošolske ter strokovne sodelavce na Univerzi v Mariboru, da se ponašamo z ekspertnostjo, imamo veliko skupnega znanja in obvladamo posebne veščine. To nam omogoča prenos znanja, odkrivanje novega znanja, svetovanje in dajanje mnenj. Pri tem delamo z različnimi ljudmi. Imperativ dobroti pomeni najprej in predvsem delati v dobro človeka in družbe kot celote in vsebuje več podrejenih imperativov: (a) »ne škoduj«, (b) »preprečuj škodo« oziroma »zaščititi pred škodo« in (c) »služi interesom ali sreči človeka in družbe kot celote«.

Zahteva po **spoštovanju avtonomnosti in dostojanstva posameznikov** in upoštevanje njihovih razlogov in odločitev je splošna zahteva, ki jo moramo spoštovati v vseh naših odnosih. Zaposleni na Univerzi v Mariboru se zavedamo nujnosti spoštovanja avtonomnosti in dostojanstva vsakega posameznika, s katerim smo v interakciji.

Pravičnost je vedenjsko vodilo vseh zaposlenih na Univerzi v Mariboru. Zaposleni prevzemamo odgovornost za vpliv, ki ga imamo na družbo kot celoto. Naša naloga je, da se zavzemamo za zmanjševanje krivic. Nikoli se ne bomo vdali razmeram v okolju in s tihim pristankom omogočali obstoj nepravilnosti, saj takšno vedenje ne izpolnjuje dolžnosti našega profesionalnega statusa.

II. **VREDNOTE IN VRLINE ZAPOSLENIH NA UNIVERZI V MARIBORU**

Visokošolske učitelje, znanstvene delavce in visokošolske ter strokovne sodelavce na Univerzi v Mariboru povezujejo skupne vrednote in vrline, kot so odgovornost, poštenost in etika raziskovanja, osebna integriteta, zakonitost delovanja in izogibanje konfliktu interesov ter pripadnost univerzi.

Odgovoren odnos se najprej kaže v primernem odnosu do okolja in živih bitij. Na Univerzi pa se odgovornost kaže tako v naši zavzetosti za polno in redno izvajanje delovnih obveznosti kot tudi v iniciativnosti in pripravljenosti prevzeti druge naloge, ko je to potrebno. Pri visokošolskih učiteljih in znanstvenih delavcih se odgovoren odnos do dela kaže tudi v zavezanosti raziskovalnemu delu ter

sprotnemu spremljanju in nadgrajevanju znanstvenih dosežkov na njihovem področju tudi takrat, ko to nima neposrednih učinkov na poklicno napredovanje ali zaslužek. Pri svojem delu se zavedamo, da sta kakovost našega dela in ugled, ki ga uživamo kot posamezniki in kot univerza, odvisna od zavzetega, kakovostnega in odgovornega opravljanja nalog, ki so nam bile zaupane.

Poštenost je vrlina, h kateri težimo vsi zaposleni na univerzi. Znotraj te je za visokošolske učitelje, znanstvene delavce in visokošolske sodelavce še posebej pomembna znanstvena poštenost in brezpogojna etika raziskovanja. Visokošolski učitelji, znanstveni delavci in visokošolski sodelavci dosledno spoštujemo avtorstva ter korektno priznavamo in navajamo znanstvene dosežke. Pri svojem delu dosledno uporabljamo korektne znanstvene metode, naše vodilo pa je objektivno preverjanje hipotez ter pošteno in strokovno neoporečno interpretiranje rezultatov znanstvenega dela. Raziskovalci na Univerzi v Mariboru pri svojem delu poleg veljavnih predpisov upoštevamo tudi vsa mednarodno uveljavljena etična pravila in standarde, ki veljajo za posamezno področje raziskovanja.

Osebna integriteta je vrlina, ki opisuje osebnost zaposlenih na Univerzi v Mariboru. Svoje poslanstvo opravljamo tako, da vstopamo v interakcijo z drugimi posamezniki in institucijami. Pri tem nas vodi iskanje dobrobiti za vse na način, ki je dovoljen in dojet kot primeren. Zaposleni smo zavezani temu, da svoje službe ali položaja, ki ga imamo znotraj Univerze, ne izkoriščamo za doseganje neupravičene koristi zase ali za koga drugega. Drugi nas ocenjujejo po našem vedenju, zato se zavedamo, da je od vsakega od nas odvisno, kako bo javnost vrednotila naše delo in tudi nas same. Zaupanje ljudi moramo upravičiti z vedenjem, ki je vredno dostojanstva zaposlenih na Univerzi v Mariboru. Zato mora biti naše vodilo, da se vedemo, kot je zapisano v tem kodeksu, in da ponotranjimo v njem zapisane imperativne, vrednote in vrline.

Skromnost. Skromnost je vrlina, ki izhaja iz zavedanja zaposlenih na Univerzi v Mariboru, da bo njihovo delo izpostavljeno presoji odgovornih pametnih ljudi.

Visokošolski učitelji in znanstveni delavci na Univerzi v Mariboru moramo biti skromni pri svojih odkritjih tudi v odnosu do vsega neodkritega in se pri tem zavedamo, da smo samo člen v verigi znanja, ki je nastajalo pred njimi in bo nastajalo za njimi.

V odnosu do ljudi in do svojih kolegov visokošolski učitelj, znanstveni delavec in visokošolski sodelavec nastopa s skromno avtoriteto človeka, ki mu je bilo dano priti do novega spoznanja.

Zakovitost delovanja in izogibanje konfliktu interesov je osnova vedenja slehernega izvoljenega ali imenovanega vodje na Univerzi v Mariboru. Pri svojih odločitvah se držimo določil zakonov, podzakonskih aktov ter drugih veljavnih predpisov, pri tem pa smo še posebej pozorni na zakonitost finančnega poslovanja ter gospodarnost pri upravljanju s premoženjem Univerze v Mariboru. Pri izvajanju vodstvenih nalog se izogibamo okoliščinam, v katerih naš zasebni interes vpliva ali ustvarja videz, da vpliva na nepristransko in objektivno opravljanje javnih nalog.

Pripadnost univerzi v Mariboru se kaže v našem nedeljenem prizadevanju za ohranjanje in krepitev njenega ugleda. Zaposleni kažemo svojo pripadnost univerzi z zavzetim izvajanjem pedagoških in raziskovalnih obveznosti, odgovornim sodelovanjem v organih Univerze in njenih članic.

III. INTEGRITETA KOT ŽIVLJENSKI STIL

V kodeksu zapisana načela nas vodijo pri našem nastopanju in vedenju tudi zunaj univerze in v javnosti.

Zaposleni, ki so nam zaupane vodilne funkcije na univerzi in njenih članicah, si s svojim vedenjem še posebej prizadevamo biti zgled etičnega ravnanja. Svoje funkcije opravljamo v duhu akademske tradicije predano in odgovorno, pri tem pa upoštevamo tudi dolgoročne učinke ukrepov, ki jih predlagamo in uveljavljamo. Zgolj takšno vedenje nam omogoča, da opravljamo zaupane nam funkcije.

Izkazano vedenje v skladu s kodeksom profesionalne etike Univerze v Mariboru je pogoj za zasedbo katerega koli vodstvenega delovnega mesta, na katerega so zaposleni na Univerzi v Mariboru izvoljeni ali imenovani. Kršitev določil tega kodeksa je lahko razlog za odpoklic ali celo odpoved delovnega razmerja.

IV. UVELJAVLJANJE VSEBINE KODEKSA

Za uveljavljanje določil kodeksa je odgovoren rektor Univerze v Mariboru, dekani članic oziroma predstojnik druge organizacijske enote članice, določene s Statutom Univerze v Mariboru.

Senat Univerze v Mariboru za sprejemanje mnenj o skladnosti vedenj zaposlenih na Univerzi v Mariboru z vrednotami in vrlinami tega kodeksa imenuje *Komisijo za etična vprašanja* in opredeli njeno sestavo, mandat in naloge.

O kršitvah določil tega kodeksa na podlagi predhodnega mnenja *Komisije za etična vprašanja* odloči rektor univerze oziroma dekan članice ali predstojnik druge organizacijske enote članice.

V. IZJAVA ZAPOSLENIH

Moj podpis tega kodeksa predstavlja etično zavezo, da se bom vedel v skladu z zapisanim v tem kodeksu. Zavezujem se, da bom s svojim delom dokazoval pripadnost Univerzi v Mariboru, da bom pri delu odgovoren in znanstveno pošten, da bo moje vodilo zakonitost in se bom skrbno izogibal konfliktu interesov. Zavezujem se, da bo moje ravnanje vedno takšno, da bi ga lahko vzeli za zgled vsi, s katerimi sodelujem.

Zavedam se, da kršitev določil tega kodeksa pomeni kršitev pravil, določenih s splošnimi akti Univerze.

Podpis _____